

VILÁGOS SÁG

II. EVFOLYAM

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPLAPJA

134. SZÁM

Tárgyalások kezdődnek Ausztria ellenőrzése ügyében

Felrobbant a brémai amerikai
parancsnokság épülete

Spanyolországban rejtőzködött el a német nagytőke

BUKAREST, június 7. (Rádió.) Angol jelentés szerint a londoni alsóházban közölték, hogy szövetséges bizottság érkezett Bécsbe, hogy Ausztria ellenőrzésével kapcsolatosan tárgyalásokat folytasson. A bizottság munkálatainak megkezdése után a szövetséges sajtó képviselőinek engedélyt adnak, hogy ellátogassanak Bécsbe.

Mi történt az SS-laktanyában?

LONDON, június 7. (Rádor.) Brémában az amerikai parancsnokság épülete felrobbant. Tizenöt amerikai és német meghalt, nyolcvan pedig megsebesült. Az amerikai parancsnokság épülete valamikor SS laktanya volt. A robbanás okainak megállapítására szigorú vizsgálatot indítottak meg.

Ribbentroppal együtt hatalmas német tőke menekült az ibériai félszigetre

PÁRIS, június 7. (Rádió.) A francia sajtó éles hangon foglalkozik azazal a ténnyel, hogy állítólag Ribbentrop volt német külügyminiszter is, miként Laval, menedéket kapott Spanyolországban. A lapok megállapítják, hogy hatalmas német ipari vállalatok tőkeiket az ibériai félszigetre menekítették. Már 1943-ban több nagy érdekltséget csempészték át, így a többi között a híres Farben-industriét. Spanyolországban és Portugáliában egyaránt reaktív iparmagnások vették át a német tőkeérdekltségek vezetését álcázás céljából. Ezek a vállalatok a német szakemberek egész légióját alkalmazták a szabadalmak és találmányok terén.

SULYOS A NYUGATI ALLAMOK ÉLELMISZERHELYZETE

LONDON, június 7. (Rádió.) Négyhatalmi konferenciát hívtak össze Londonba a nyugateurópai válságos élelmiszerhelyzet megvitására. A megbeszéléseken Anglián, Franciaországon, Hollandián és Belgiumon kívül résztvesznek Luxemburg, Dánia és Norvégia kiküldöttei is, valószínűleg a földművelésügyi miniszterek.

Az értekezletet előkészítő bizottság megállapította, hogy kétféle tónál több húst kell előteremteni, mint amennyi a jelenlegi készlet s a cukortermelést is másfélmillió tonna föbbletre kell emelni. Hollandia teljesen Angliára szorult az ellátás terén. A németek ugyanis majdnem egész Hollandia területét víz alatt tartották a háború alatt és a raktárakat az utolsó morzsáig kiürültek. A felszabadítás után Angliának 79.000 tonna élelmiszert kellett küldenie a szenvedő lakosságnak s ezeket a szállításokat az angol nép alaposan megcsinálta. Most ellensúlyozásképpen csökkenteni fogják a német hadifoglyok fejadagjait, éppen úgy, mint Kanadában és az Egyesült Államokban már megtették.

esolatban tárgyalásokat folytasson. A bizottság munkálatainak megkezdése után a szövetséges sajtó képviselőinek engedélyt adnak, hogy ellátogassanak Bécsbe.

nokság épülete valamikor SS laktanya volt. A robbanás okainak megállapítására szigorú vizsgálatot indítottak meg.

A brit földművelésügyi miniszter az állatállomány növelésével igyekszik majd biztosítani a megfelelő ellátást. A tervek szerint a jelenlegi állatállományt 80.000 borjúra, 32.000 szarvasmarhára és 88.000 sertésre kell növelni, hogy a fokozatos és zavartalan ellátást biztosítsák.

TITO MARSALL BESZÉDET IN- TEZETT A KATOLIKUS EGYHÁZ KÉPVISELŐIHEZ

BELGRÁD, június 7. (Rádor.) A jugoszláv hírügynökség közlése szerint Tito tábornagy Zágrábban beszédet mondott a katolikus egyház képviselői előtt.

— Nem ítélem el Rómát — mondta —, az önök főhatóságát. Mégis meg kell mondanom, hogy bizonyos kritikával nézem ezeket a dolgokat, mert az önök főhatósága mindig inkább Olaszország, mint a mi hazánk felé hajlott. Az ellenség elleni küzdelem idején bizonyosságot adtunk arról, hogy a vallásosság mélyen gyökerezik népünk lelkében s hogy az egyház és állam közötti kapcsolatok nem oldhatók meg egy rendelettel, mivel az ilyen megoldás sohasem bizonyult sikeresnek. Ezt tekintetbe véve igyekeztem megtalálni a legjobb megoldást s arra kérem önöket, hogy mutassanak rá a legjobb megoldási módokra a horvát katolikus egyház kérdéseivel.

Angol munkáspárti miniszte- rek kitüntetése

LONDON, június 7. (Rádió.) György angol király külön kiüntetéseként adományozott a koalíciós kormány feloszlása alkalmából. Attól volt miniszter-előkelhelyettesnek és Greenwood volt iparügyi miniszternek a háborúban vállalt kimagasló feladatok sikeres elvégzéséért magasrangú kitüntetésekkel adott, ezenkívül három munkáspárti képviselőt, akik egyszerű munkásokként kezdtek pályafutásukat, főnemesi rangra emelt.

Meghalt Pákéi Sándor József

KOLOZSVAR, június 7. Csütörtökön reggel terjedt el a hír, hogy Pákéi Sándor József, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke, éjfél tájban meghalt. Orvosi megállapítás szerint tüdővízenyő végzett vele 93-ik életévében. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Farkas-utcai református templomból. A szertartást Vásárhelyi János, Erdély református püspöke végzi.

Pákéi Sándor József 1853-ban született Bukarestben, mint emigráns magyar honvédtiszt gyermeke. Iskolái jórészt a román fővárosban végezte, majd a kolozsvári magyar egyetemen kapcsolódott be az erdélyi közéletbe. A liberális-demokrata eszmék harcos újságírójaként kezdte és az EMKE megalapításával irta be nevét az erdélyi magyarság kulturális életébe. Tevékeny része volt a 48-as szellem ébrentartásában s mint Háromszék képviselője a magyar országgyűlésen Erdély iparosításáért fejtette ki nagy tevékenységét. A világháborút követő államfordulat után közel két évtizeden át a bukaresti parlamentben, majd szenátusban képviselte a romániai magyar kisebbség jogharcát, feltűnést keltő beszédekben védelmezvén főleg a vesztélybe sodort magyar iskolaügyet. Mint realpolitikus, ellensége volt minden kalandorpolitikának s a román-magyar jogegyenlőségért vívott harcban nemcsak a román, hanem a magyar reakcióval is szembekerült.

Következő politikáját Pákéi

Sándor József a bécsi döntés után is folytatta. Előrehaladott korát meghazudtoló éleslátással mutatott rá a román-magyar ellentétet szító német imperializmus bűneire. 1941 március 15-i beszéde miatt, amelyben számonkérte a márciusi eszméket a kormányzattól, hajsza indult ellene és az EMKE vezetésében vállalt régi szerepétől is megfosztották. A felszabadulás után az első között volt, akik munkát vállaltak. Ujra az EMKE élére került és az ő kivánságára bélyegezte meg ez a szervezet mindazokat, akik a fasiszta időkben visszaéltek nevével. Fiatal munkatársaival együtt életre segítette a 48-as Ereklyemúzeumot. Utolsó közszereplése a Józsa Béla-emlékműpályán való felszólalása volt a Diákház nagytermében.

Pákéi Sándor József halálát Románia egész magyarsága gyászolja. Temetésén részt vesz a Magyar Népi Szövetség országos vezetősége, s gondoskodás történik arról is, hogy a nagy halott emlékét a demokrata magyarság méltóképpen megőrizze.

A romániai magyarság nagy halottja

Senkinek sem adatott meg, egyedül Sándor Józsefnek, hogy munkájával és harcával emberöltőket hidalhasson át Erdély sötét világában. Mert sötét világ volt Erdély az 1848-49-es szabadságharc leverése után, sötét maradt a kiegyezés kétes sikerei közepette is. Ezt a világtalan világot nem váltotta meg 1918 nagy sorsfordulója sem, még sötétebbé tette éjszakáját a bécsi döntés korszaka, s lakosai számára csak most dereng fel a jövő minden szabad lehetősége, amikor egy borzalmas háború után valószínűleg igérkeznek a szabadságharc óta bujdosó demokrácia eszményei. Tolnai Lajos, a századvég nagy magyar regényírója nevezte el az erdélyi életet sötét világnak, s Erdélyből hozta Szabó Dezső is a világtalan falu nyomasztó képét. Sándor József, az Erdélyből menekülő szabadságharcos honvédtiszt fia, gyermekkorától kezdve az erdélyi sors vigasztalanságával csatázott s nemzedékek küzdelmeit élve át, végül is átadhatta Kossuth Lajos paroláját a ma demokrata erdélyi magyar embernek.

Ma már csak kevesen tudják, hogy az EMKE, Sándor József életműve, eredetileg a kossuthi program megvalósítására keletkezett, harcban a levitézett feudalizmus esőkönyös maradványaival s azzal a kormánypolitikával, amely Erdélyt gyarmati sorban marasztalta

el. Az osztrák-magyar felemáság összeomlása után Sándor József az erdélyi magyarság szószólójává vált. Míg az oktalan és felelőtlen magyar vezetők a kisebbségi időkben kifelé megalégtettek pusztán a sérelmi politikával, a kulisszák mögött pedig megalkudtak a kisebbségtipró román reakcióval, Sándor József hitt a becsületos meggyőzés lehetőségében, s mint a magyar nép jussának fáradhatatlan követelője, román barátokat igyekezett szerezni a két nép közös ügyének.

Amikor a bécsi döntést követőleg Kolozsvárt tombolt az alhazafiság, megint csak az öreg Sándor József fejezte ki a nép jobbik esztét: nyilvános gyűlésen utasította vissza s márciusi hagyományok megsemmisítésére törő fasiszta készülődéseket.

Sándor József a haladó polgárság elharcosa volt, s mert hű maradt tüdővízen át haladó polgárságunk eredeti demokrata célkitűzéseinek, egyenes életútján el is talált a munkássághoz és a parasztsághoz. Dolgozó tömegeinkkel együtt a polgárok közül senki oly őszintén és bensőségesen nem ünnepelte a felszabadulást, mint ő. Amikor szombaton temetjük, illik is, hogy elbucsuzzunk tőle mindnyájan, akikért élt és akiknek egy évszázad világtalanságán át becsülettel elhozta a kossuthi örökséget.

BALOGH EDGAR

Szombat délután fél 5 órakor a kolozsvári szakszervezetek összvezetőségi, összüzemi bizottsági nagygyűlést tartanak a Szinkörben. — Minden szakszervezeti vezetőségi tag pontosan jelenjék meg!

Sándor József a halottaságyon

Még a város talán nem is tudja: de az utca már csak a nagy gyászról beszél. — Az igazság bajnoka volt — hallom egy óz uriasznya ajakáról. Egy egyszerű munkásszony pedig éppen ezt mondja: — Szépen halt meg, csak úgy elaludt.

Pákai Sándor József, a demokrácia legöregebb erdélyi harcosa életének kilencvenharmadik esztendejében örökre elszunnyadt. Ezelőtt nyolc nappal elfáradtan tért haza s ágyának esett, ahonnan nem lézsen több felkelése.

Bebocsátást nyerünk a gyászházba: egy hatalmas modern bérvilla, melynek ablakai a tavalyi bombatámadáskor összetört. Sándorkastély-ra néznek, abba a hajlékba, mely évtizedeken át otthona volt a megboldogultnak s melynek tatarozását nemrégiben kezdték el. A lakás olyan, amilyen a tavalyi hírtelen átköltözködés állapotában lehetett: könyv könyv hátán, butor butoron, — s hogy is volna másként, amikor a magaskoru házaspár ezt a szállását olyan nagyon ideiglenesnek tartotta! Hogy is lehetne másként, amikor mindketten a szellem emberei voltak, s mind kevesebb s kevesebb közül volt a testi, a földi dolgokhoz!

Megkérdezzük a megtört nagyasszonyt, lánykori nevén Sólyom Fekete Margitot, a neves erdélyi történettudós leányát, hogy miként teltek a boldogult utolsó földi órái?

— Mit is mondjak? Hogy is kezdjem? „Spiritus fortis est, caro autem infirma” — ezt mondogattuk egymásnak sokszor, amikor láttuk, hogy nincsen sok hátra... Ő, érezte, tudta, hogy mi következik. Szellemi frissességét percre sem vesztette el, sőt, éberebb volt, mint valaha. A tegnap még javában tollbamondta nekem emlékiratait s két nappal ezelőtt szokatlan frissességgel diktálta le az utolsó EMKE-közgyűlés jegyzőkönyvét. Az agya csodálatosan működött, a szíve azonban apránként cserbenhagyta.

— Mit olvasott utolsó napjaiban? A nagyasszony egy tulzsufolt, régi bőrkötéses könyvekkel és folyóiratok-

kal teli polc tetejéről modern francia kiadványt emel le s kezembe adja. A címe: Malaparte: Le bonhomme de Lénine. Párisban adták ki 1932-ben, a belső lapján Lenin remek, bősápkás fényképe, melyen úgy él, ahogy Lenin-képen tán még sose láttam. Ezt olvasságta a napokban.

— Mégis, miben nyilvánult meg, hogy tudatában van közeli végének?

— Hagyakozott, bucsuzkodott. Aztán meg arra kért, hogy írjam le neki kedves imádságomat — én ugyanis katolikus vagyok — s itt van, le is írtam. (Elovasom kezdő sorát: Veni Sancte Spiritus...)

— Utolsó kívánsága?

— Nem is tudom, elmondjam-e? Sokszor voltak reményvesztett napjai, a nagy idők megviselték bízókodó életkedvét... Talán innen magyarázható, hogy egyszer azt mondta: „Ha meghalok, vigyének Budapestre, ott temessenek el. Itt sok ellenségem volt, nemigen szerettek. Ott boldog voltam, mindenki szeretett”. De ez csak egy rossz hangulat szüleménye volt. Mostanában határozottan kifejezte abbéli óháját, hogy a Farkas-utcai református templomból vigyék utolsó útjára...

Az utcabizalmi, aki részt vesz a nagy temetés előkészületeiben, s aki felkísért a gyászházba, megszólal:

— Néhány nappal ezelőtt egy este kint sétált az utcán s találkozott az éjjeli őrséggel. — Fiaim — fordult hozzánk — ha nem volnék ilyen öreg, veletek tartanék! De öreg vagyok... Vigyázzatok, őrizetek, hogy el ne lopjon engem valaki...

— A Halálra értette? — kérdezem.

— Alkalmasint arra.

Még egy pillantást vetünk bucsuzkodólag Sándor József fehér lepedővel takart holtestére, az arc körvonalaira, a nehéz tölgyfaágyra, az éjjeliszekrényen sorakozó különféle üvegekre, Petőfi szabadságot hirdető segesvári szobormásának aranyozott gipszmásolatára, Szent Cecília remekművű olasz képére s elbucsuzunk a fekete ruhás, kisírt szemű nagyasszonytól. Nem zavarjuk őket a nagy bucsuzkodásban.

JÉKELY ZOLTÁN

Üzenetek Erdélybe magyarországi és ókirállyági fogolytáborokból

KOLOZSVAR, június 7. A magyarországi Vöröskereszt kültisztviselője, új. Pákay József üzeneteket hozott magyarországi és ókirállyági fogolytáborokból. Az üzeneteket lapunk hasábjain folytatólagosan közölni fogjuk. Az erdélyi illetőségű Pákay József a Magyar Népi Szövetséggel karöltve mindent megtesz, hogy az aggódó családok, szülők, gyermekek, testvérek és rokonok minél hamarabb értesülhessenek a háboruban elsodródott hozzátartozóik sorsa felől. Pákay József néhány nap múlva megnyitja irodahelyiségét, ahol leveleket és üzeneteket fog átvenni továbbításra s ahol az érdekeltek bővebb felvilágosítást is kaphatnak. Az iroda pontos címét lapunk közölni fogja.

Pákay József ezuttal az alábbi sebesült és logo ynévsort közli a nyilvánossággal:

A corbeni (romániai) fogolytáborban vannak: Gacsádi B. lint született 1907, Székelyhida), Hegedűs István (1913, Nagyvárad), Holczmann József tizedes (1920, Krasznahorka), Munkács Bálint (1919, Mezőn. árád), Nagy Lajos őrv. (1911, Nagyvárad), Poni Lajos (1906, Dávaványa), R. kóci János (1908, Szilágycseh), Uici Imác (1906, Dávaványa), Din János (Bethlen) és Nagy Lajos (1911, Nagyvárad).

A temesvári fogolytáborban van: Nása Tivadar (Nagyvárad, Miklós-utca 44).

A ceglédi fogolytáborban van: Bagaméri Sándor (1922, Kolozsvár).

Cegléről Debrecenben át május 24-én átvitték Tamás János (1913, dobokai születésű) és Haják István (1908, nagykarolyi születésű) honvédeket.

A foksányi fogolytáborban vannak: Petrea László margittai és Szakács István nagyszalontai lakos.

A ceglédi Vöröskereszt kórházban vannak: Sott Sándor munkaszolgálatos oláh zentgyörgyi, Balogh József nagyszalontai, Patai József csányi és Löw Károly nagykikindai lakosok.

A munkácsi kórházban vannak:

Motyán György (apja László) sajtómedrei, Deutsch Pál (1910) nagyváradlakos, Dercsek Pál (1910) Nagyváradra üzei Schillinger Bélának, dr. Lipcei Tibor üzen hozzátartozóinak Almásszentimágyra, Almási Dénes Csikszenttamásra és Szilágysomlyóra, Hengerhald Gyula Sepsiszentgyörgyre és Szondi János szakaszvezető Pálmostonra (Szilágy vármegye).

A hódmezővásárhelyi kórházban vannak: Dregan Miklós dési, Komán Gergely oláhláposi, Kadec Aurél hosszutalusi (Szatmár megye), Pusa Sándor nagyszalontai, Orosz Péter kismajtényi és György Lajos marosvásárhelyi lakosok.

A Józsa Béla-Athenaeum kiadásában megjelent:

MARX-ENGELS:

A KOMMUNISTA KIÁLTVÁNY

Kapható az Athenaeum könyvkereskedésében Szabadság-tér 12, valamint a többi könyvkereskedésekben is.

Hölgyek, figyelem!

KOZMETIKAI

szalonomat megnyitottam, ahol modern eljárásokkal és biztos eredménnyel kezelem még a legelhanyagoltabb arcbőröket is.

„ÉVA” kozmetika

Szabadság-tér 3. Városháza mellett

A 110 57 munkaszolgálatos század szombaton, folyó hó 9-én este 6 órakor

bajtársi összejövetelt

rendez a „Szabadság”-étteremben, Horea-ut 1 alatt. — Szívesen látjuk azokat a bajtársakat is, akik az I. szakasszal Targu-Ocnán, illetve Bacauban együtt voltak.

ATLEE: „Véget kell vetnünk világszerte a gazdasági anarchiának!”

LONDON, június 7. (Rádió.) Attlee, a brit Munkás Párt vezére kedden este mondott választási beszédében megállapította még, hogy ha a jelenlegi kormány hatalmon maradna, akkor a konzervatív többséghez jutnának, ami az újraépítés fontos korszakában

visszaható jelenségeket öltene.

Hangoztatta Attlee, hogy véget kell vetni világszerte a gazdasági anarchiának. Kifejtette, hogy a szocialista kormányzat a haladás eszméjét szolgálja és csakis ez valósíthat meg szociális vívmányokat, miként azt a dominiumok

közül Újzeland és Ausztrália példája is mutatja.

Hangsúlyozta Attlee, hogy a nagytőke hallgat, amikor gazdasági szabadságot és a rabszolga-rendszer felszámolását követelik, de együtt ordítzik a jelszavak hirdetőivel, amikor a busás ha-

szon reményében még nagyobb szabadkezet és előjogokat lát biztosítva a maga számára. Beszéde végén kifejtette, hogy a Munkás Párt politikája visszatükrözi a nemzeti életben jelentkező haladó áramlatokat, amelyek új gazdasági rend kialakítása felé vezetnek.

A szoros szovjet-amerikai kapcsolatok szükségességét hangoztatta az amerikai rádió

NEWYORK, június 7. (Tass) Az egyik amerikai rádióállomás a háboru utáni szovjet-amerikai szövetséggel foglalkozva, ezeket állapította meg:

— Az amerikai nemzeti politikát nem érzélgősségre, hanem az amerikai érdekekre kell alapítani. Ilyenformán az Egyesült Államoknak együtt kell működnie a Szovjetunióval. Ennek igen nagy fontossága van az egyetemes békére.

Az amerikai rádió ezek után megállapította, hogy az Egyesült Államok együttműködése a Szovjetunióval, a világ legnagyobb hatalmasságával az egyetlen mód a béke biztosítására. Ez természetes szükségesség, mivel mindkét állam igen nagy anyagi erőforrásokkal rendelkezik, békében kíván élni és emelni akaria életszínvonalát. Ezenkívül Angliával és Franciaországgal egyetemben örökösöknek kell afölött, hogy Németország katonai ereje ismét fel ne támadjon.

— A Szovjetunió — mondotta az amerikai rádió — nem akarja megkérdőjelezni a világot s társadalmi be-

rendezkedése sem készíti erre. Az ilyen értelmű gyanúsítgatások mögött félelem és fanatizmus rejlik. Az amerikai politikát pedig nem irányítják ilyen ostoba megállapítások.

Az amerikai adóállomás hirmagyarázója ezután határozottan megcáfolta azt az állítást, mintha a Szovjetunió nem akarna szorosan együttműködni az Amerikai Egyesült Államokkal.

Egy ismert amerikai politikai megfigyelő és hirmagyarázó, Maloney volt államtitkár is hasonló szellemben nyilatkozott. Elítélte az Amerikában lábrakapott „hisztérikus bírálatot”, amelynek nincsen semmi alapja. A szanfranciskói konferencia egyik nagy eredménye a Szovjetunióval való diplomáciai kapcsolatok megszilárdítása. Ezután azokkal a vádakkal foglalkozott, hogy a Szovjetunió

beavatkozna a nyugati határain lévő államok belügyeibe. Maloney kijelentette, hogy a Szovjetunió, amely ellen egyesek valóságos „egészségügyi záróvezetet” akartak felállítani, érthetően inkább baráti, mint ellenséges államokat akar látni a határain. Avagy csak az Egyesült Államoknak van joga arra, hogy a szomszéd államok barátaik legyenek? — kérdezte Maloney.

A Szovjetunió és az Egyesült Államok jóindulattal, Anglia tartózkodással fogadta De Gaulle javaslatát

PÁRIS, június 7. (Rádió.) De Gaulle tábornok ama javaslatát, hogy a levantei és általában az egész közelkeleti kérdés megvitatására őshatalmi értekezletet hívjanak egybe, Londonban tartózkodó fogadtatásra talált, ha nem is mutatkozik éppen elutasító magatartás. A tudósítások megjegyzik, hogy Moszkva és Washington megértő, jóindulatu-

magatartást tanúsít De Gaulle javaslatával kapcsolatban. A Washington Post hangoztatja, hogy az Egyesült Államoknak habozás nélkül el kell fogadniuk De Gaulle indítványát. Egységes megegyezésre — szűkség — mondja a lap — a megegyezést kell keresnünk az arab államokkal a jog és az igazság elvei alapján.

De Valera diktatúrát akar bevezetni

LONDON, június 7. (Rádior) A Reuter ügynökség dublini tudósítója jelent: Írországnak nagy lendülettel az elnökválasztási propagandá. De Valera elnököt politikai ellenfelei azzal vádolják, hogy diktatúrára tör és totális rendszert akar bevezetni.

Erdélyi jegyzet a háborús bűnösök bukaresti peréhez

Az erdélyi ember, akárcsak a multban, amikor erre alapos oka volt, még mindig hajlanos az elszigetelődésre, a magabafordulásra. Kolozsvár a romániai magyar nép számára szellemi és politikai jelentőségénél fogva kétségtelenül fővárosi jellegű. Vidékiessé mégis az teszi, hogy nem léktettek át rajta a nagy események, nem élt elég fényességgel a nagy politika áramkörében, bár ugyanakkor éppen a romániai magyar nép megnyilvánulásai nem egyszerű emelték Kolozsvárt épp a közelmúltban a nagy nemzetközi politika fényugarába.

Az egész világot a végzetesen nagy bejegyzések utolsó lázrohamainak a hevességgel foglalkoztatja a háborús bűnösök kérdése, a háború okozta tragédiák igaz felelőseinek szerepe, a rémtettek egyszerű emberi képzelettel fel nem mérhető anyaga és a fasiszta politikai valóságának végső leleplezése.

Csak aki az utóbbi időkben járt például Bukarestben, csak az kapott izelítőt abból a világlázból, amellyel a sanyargatott, gyászolt és a háború szenvedésétől vert széles néptömeg, a társadalom minden rétege a háborús bűnösök pereinek dantei játékára felel. De ez a láz futja át még ma is a győztes Szovjetszövetség új építésre szorgalmát, ez futja a lengyeleket, a cseheket, a bolgárokat, a jugoszlávokat, a franciákat s mind a megtépett s a fasisztáktól megítélt nemzeteket.

Nem árt tehát, ha magunkat vetünk bíráló pillantást, vajjon mi teszi, hogy mi nem lobogunk ugyanabban az izgalomban, mint a többi tájak népei? Vajjon hennünket nem érintett ugyanolyan tragikus és ugyanolyan mélyen a hitlerista háború, mint a többi nemzeteket? Vajjon nekünk nem ugyanolyan ügyünk, mint a többi öntudatra ébredt és a fajelméletek makotios almból ébredő félrevezetett népek az, ami az elhurcolt zsidók millióival történt? Nem ugyanolyan ügyünk nekünk Kolozsvárt, mint demokráta testvértömegeknek Bukarestben, hogy mit tettek a Szovjetszövetség békés népeivel a Hitler-fasiszták megveszekedett hóhérgényei? Nem ügyünk a bukaresti román fasiszta újságírók pere, a fajgyűlölet szellemi bádnak szerepe és bünlajstroma?

Kolozsvár kétségtelenül a maga benső nagy kérdéseivel van elfoglalva. De higgyük el, Kolozsvár és Erdély legnagyobb kérdései nem nagyobbak, mint azok a kérdések, amelyek a fasiszta rombolás következtében akár Bukarestben, akár máshol fennállnak. Hiszen, ha előveszi az olvasó a Scanteiát, a Romania Libera-t, s napról-napra elolvassa a perek hajmeresztő anyagát, lehetetlen rá nem ismerni a fasiszta bűnösök elleni tanuallomásokban mindarra, amit szinte hajszálra ugyanilyen rémtettekkel magyarul kell vallani a hitleristák magyar hóhérainak és szellemi csatlósainak büntetéseiről.

Hogy saját szenvedéseink tartalmát nem fedezzük fel abban a napról-napra napfényre kerülő anyagban, amit a bukaresti demokráta sajtó a romániai háborús bűnösökről közöl, annak nyilvánvalóan az az oka, hogy még mindig nem azonosultunk eléggé a realitásokkal. Hallgattuk és örökre szívünkbe zártuk Groza Pétert, Luku Fuzulót, Teohari Georgescut és Vladescu Zacosát, amikor nálunk jártak, vagy amikor üzentek nekünk, de mi magunk az elsősorú mult némely igazetének rabságában még mindig nem tárukozunk ki eléggé a testvéri román nép valósága felé, holott ez a valóság nem különböző, hanem minden lényeges jegyében azonos a mi valóságunkkal: a fasiszta mult utolsó maradványait és ki akarjuk irtani a szívekből, a fasiszta bűntudatokat, akárhol is, akár milyen végtelen radikális álarcban is rejtőzködjenek, ki akarjuk füstölni s amint ennek oly ósztintán és annyiszor tanujelét adtuk itt is ott is, közösen akarjuk megvalósítani a békét, a szabadságot, az egyenlőséget a testvéri román néppel.

Ezen az uton azonban állandóan ott létezik a megvalósuló demokrácia ellenségeinek cselvete, a baloldaliaskodás mögé rejtőz fasiszta és szovinizmus, amely a ruzgalkotta nehézségeket szeretné éppen végtelen elleníteteknek lejátszani, elköszönésíteni román a magyartól és fordítva. Minden eronkkel azon kell tehát munkál-

kodnunk, hogy kitépjük magunkat vidékies közönyünköl, hogy belekapcsolódjunk a velünk testvéri román nép legégetőbb kérdéseibe, hiszen ezek legtöbbször a mi kérdéseink is és csak így várhatjuk, hogy a román nép maga is kellő együttérzéssel kíséje a mi dolgainkat.

Ki kell lépniünk a veszedelmes csirakat melengető erdélyi elzárkózottságból, ki kell táruunk ablakainkat a friss szélnek, amely mindenünnen s egyre erősebben felsistereg a fasiszta maradványokkal való végső számvetésben.

Nagy Péter cár az orosz nép első demokratikus ócsudásában nyugatra tárta ki az

ablakokat. Mi ma Kelet felől kapjuk az emberiség és a társadalmi megújulás új levegőjét s nem szabad elfelednünk, hogy Bukarest tőlünk keletebbre fekszik. A háborús bűnösök ügyeit felgöngyölítő vádak, vallomások annak az erős levegőnek az életét savdát ontották, amely a fasiszma elteni elhatatlan gyűlölet felébresztésével képessé tette a Szovjetszövetség népeit, hogy győzzenek halálos ellenségük, a fasiszma hatalmas és kezdetben valóban legjobban felszerelt hadserege fölött. A háborús bűnösök perében végre feltámadt, ha némileg késve is, de feltámadt és magával ragadta a tömegeket az az érzés, hogy a fasiszma ellen egyetlen gyógyszer létezik csupán, gyűlölni az emberiség megveszekedett ellenségeit és megbüntetni őket, lehetetlenem tenni, hogy még egyszer a népek életére törjenek.

Nálunk pedig mintha ennek a gyűlöletnek a parazsa került volna túl mélyre, a szovinizmus hintette hamu alá, a helyi és vidékies közöny mélyére.

Rátartiak vagyunk erdélyi demokráta voltunkra. Am demokráciánk csak annyira élő és értékes, amennyire a velünk együtt élő testvéri román nép demokratikus megnyilvánulásába be tud kapcsolódni. Ezért tehát forduljunk több figyelemmel, közvetlenebb tárulkozással a Bukarestben zajló események felé, mert hiszen sorsunk és jövőnk alakulása, a demokrácia kibontakozása az itt lakó népek számára nemcsak a mi hegyeink között, de ott is és legalább oly jelentősen érik, mint bárhol máshol, ahol a végső és valóságos győzelemért, a haladó demokrácia megvalósításáért folyik még a küzdelem.

MELIUSZ JÓZSEF

CONSTANTINESCU-IASI:

„Befagyasztjuk az árakat és kiméretlenül lesújtunk a szabotálókra és az üzérkedőkre”

BUKAREST, június 7. A bukaresti villamostársaság és a nyomdai üzemek 150 munkása szombaton és vasárnap Constantinescu-Iasi professzor propagandaügyi miniszter vezetésével kirándulást rendezett Brailába, ahol rendkívül szíves fogadtatásban részesítették a vendégeket. A miniszter ez alkalommal a városháza előtti téren beszédet intézett Braila munkásságához és nyilatkozott a kormány további céljairól.

Mindenekelőtt rámutatott három igen fontos feladat sikeres végrehajtására, mely a széleskörű demokratikus alapokon működő kormány megvalósításai közé sorolhatók, ezek: az agrárreform, a közélet megtisztí-

tása a fasiszta mérgekverők eltávolításával és a háborús bűnösök megbüntetése.

— A negyedik nagy feladat — mondotta Constantinescu-Iasi — és ez kormányunk legelső törekvése is a jelen pillanatban, a gazdasági ujjáépítés, hogy az egész országnak jobb és olcsóbb életet biztosíthassunk. Május elsején négy gazdasági vonatkozású törvényt alapjait vetettük meg. Az árbejelentésre vonatkozó törvényt már ismeritek.

— A nyersanyagok, felgyártmányok és készáruk bejelentése után, néhány nap múlva megkezdjük az árak befagyasztását. Az árumennyiségek megállapítása és az árrögzítés

után pedig áttérünk a törvény gyakorlati végrehajtására. Szigorú ellenőrzés mellett kiméretlenül lesújtunk a szabotálókra és az üzérkedőkre.

— De nem csupán erre az ellenőrzésre szorulunk — folytatta a miniszter. Növelni fogjuk árukészleteinket, az élelmiszermennyiséget és a termelést oly módon szervezzük meg, hogy bőséges ellátásban részesülhessenek dolgozó tömegeink.

Beszéde végén Constantinescu-Iasi hangoztatta, hogy a gazdasági harc nehéz, óriási feladatot jelent, de a kormány szilárdan végigharcolja. Ebben a küzdelemben a siker zálogát jelenti az ország demokratikus dolgozó tömegeinek hatalmas támogatása.

Háromszáz vagon román olajat kap Magyarország

BUDAPEST, június 7. Itteni lapjelentések szerint a magyar—román kereskedelmi összeköttetés öröndetes javulásnak jeleként Románia 300 vagon henger- és motorolajat ad át Magyarországnak. Ugyanakkor a budapesti közellátási kormánybiztos kérésére heti 4 vagon olaj és benzín kerül Romániából a magyar fővárosba. A szállításhoz az orosz főparancsnokság is hozzájárult. Ilmódon a magyarországi készletekkel együtt a csépléshez, a malmok és gyárak üzemeltetéséhez szükséges olajmennyiség biztosítva van. A Groza miniszterelnök által hirdett magyar—román közeledés első jele ez a gesztus — írják a magyar lapok —, mely még a magyar—román kereskedelmi szerződés megkötése előtt igyekszik a két ország közötti forgalmat mielőbb megindítani.

A magyar—román történelmi viszonyról beszélt Mikó Gábor az elsőkerületi taggyűlésen

KOLOZSVÁR, június 7. A hét folyamán két jelentősebb taggyűlést tartott a Magyar Népi Szövetség a város területén, egyiket az első, a másikat a második kerületben. Az első kerületben Mikó Gábor dr. román katolikus lelkész tanár tartott tanulságos előadást a román—magyar kérdésről, majd Mezei Lajos a Magyar Népi Szövetség központja részéről nyújtott szervezeti és politikai tájékoztatást.

Mikó Gábor dr. mindvégig nagy érdeklődés mellett megtartott előadásában hangsúlyozta a román—magyar békés együttműködés szükségességét, majd részletesen ismertette Erdély történelmét, számos történelmi bizonyítékot sorolt fel a román—magyar együttműködésről. Mikó dr. rámutatott arra, hogy Erdély népei valahányszor eltértek ettől a hagyományos politikától, mindig tragédiába sodródtak. A fasiszma is éppen a magyarság és a román nép szembeállításával tudta kizsákmányolni és más népek szabadsága ellen vinni a két népet.

— A tragikus, véres mult levedéseink okulva — fejezte be tanulságos előadását Mikó Gábor dr. — népünknek meg kell keresnie a legbiztosabb kapcsolatokat a ro-

mán néppel, amellyel évszázadok óta együtt él ezen a földön.

Mikó Gábor dr. végül kijelentette, hogy a romániai magyarságnak teljes bizalma lehet Groza Péter kormányában, mert ez a kormány a nemzeti egyenjogúság szellemében egyenlő jogokat és teljes szabadságot biztosít minden illető népnek. Eppen ezért — mondotta — karöltve a román demokráta tömegekkel, minden támogatást meg kell adjunk ennek a kormánynak, hogy a még fennálló nehézségeket leküzdhesse a mi közös, boldog jövőnkért.

A nagy lelkesedést kiváltó előadás után Mezei Lajos szervezeti és politikai ismertetőjében kijelentette, hogy az erdélyi román és magyar nép megbékélését a két ország együttműködésével, a Dunamedence összes népeinek hatalmas testvéri szövetsége kell hogy kövesse.

A magyarság általános kérdéseit érintő kérdésekhez Venczel László tanár szólt hozzá érdemelegesen, a gyűlés résztvevőit mindenben megnyugtató élelással.

A Magyar Népi Szövetség második kerületi taggyűlése is hasonló szellemben a legteljesebb siker jegyében zajlott azerdán délután az Attila-ut 9 alatti kerületi székházban.

A zsufolásig megtelt gyűlésteremben Mikó Gábornak a magyar—román kérdést történelmileg is kiméretlenül előadása után Szepesi Sándor a Magyar Népi Szövetség kerületi központja részéről ismertette a szövetségi kérdést. Rámutatott arra, hogy szövetségi létesítésével, a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával teljesen új alapa kell helyezni a gazdasági életet, amelyet ma első sorban feketézők, üzérek és árdregítők tesznek nehezzé és néha éviselhetlenné.

A tanulságos előadást értékes hozzászólások követték. A kerületi lakosság részéről az a javaslat került fel, hogy minden kerületben sürgősen alakuljon meg egy fogyasztási szövetkezet, amely közvetlenül a termelőtől vásárolva, kerülje ki a nyereszkezőket és a kerületi lakosságot elviselhető áron juttassa hozzá az árucikkekhez.

A taggyűlést a MNSz II. kerületi énekkara zárta be pattogó népdalokkal az egybegyűlt lelkes énekes zene közepette.

**Fedékcserép,
mész, cement, gipsz
Mendelovicsnál kapható**
Mészáros-utca 4.

(*) **Ügyvédi hír.** Dr. Lebóvitz Gyula ügyvédi irodáját Deák Ferenc-utca 18 alá helyezte át. 3413

Repülés. A kolozsvári vilórlázó-repülő egyesülete ma, pénteken délután 3 órai kezdettel rendkívüli megbeszélést tart a római katolikus gimnázium modellező helyiségében. A megjelenés kötelező mindazoknak, akik felvételüket kérték az egyesületbe.

(*) **Pénzügyi tájékoztatás az Ipartestületben.** A kolozsvári Ipartestület asztalos- és rokonszaktáinak sz. kocsztyala június 9-én (szombaton) délután 5 órai kezdettel az új pénzügyi rendelkezések kapcsolatban fontos utbaigazítást ad. Pontos megjelentést kér a Vezetőség. 3443

Buddha-szobor az ócskapiacra

Heves sorok húzódnak az utca két oldalán: újságpapírra, lepedőre kiterített „szalétek” káldják portékájukat. Különböző ruhadarabok, használt cipők sorjába között magyok beljebb. Honnan került ide ez a reusleg holmi? Szinte vadonatújnak is vannak közöttük, olyanok, amelyeken látszik, hogy lezárt kádákban sárgultak mostanáig. Még cimereznek is akadnak, nem is ritkán. Eddig kommodók mélyen sárgultak és evőtek, miatt csupasz szalmaszakokon vajudtak paraszt- és munkásszövények, papírra, pokrócdarabba burkolva az ujaszülötteket... Most ide kerültek a szegények piacára, munkától izzadt és foltozott ruhadarabok közé.

Emberek verődnek össze egy-egy árus előtt. Alkudoznak, tovább mennek, visszajönnek. Az egyik kabát körül heves vita folyik.

— Még mit nem! — mördul rá a kereskedő az alkudozó kuncsaftira. — Taninyan kéne!

A vovo se rest. Rareplikáz:
— Olyan olcsóság jön most, hogy majd feltűrt is ideadna ezt a rongyot.

— Hát akkor várja meg! — dühösen villan a szeme és kivantja kezéből a kabátot.

Tovább megyek.
Fátsonok zörögnek, hernyóknak. Körülötte a fátalság alkudozik. Odébb „ludópályákat” árulnak. Nagy ruhás kosarakba téve ontják étvágygerjesztő illatukat.

Valamivel odébb embergyűrű közepén feltűnik a szibvásár sztárja: fehér mennyasszonyi ruha, koszoru, fűtyol, atlasz cipő. Aki hordta ezeket a ruhadarabokat, bizonyára szerencsét, szerelmet, boldogságot várt. Vajon megtalálta-e?

Ketten is alkudoznak a mennyasszonyi ruhára, de nem tudnak áldágra vergődni. A szibvásár jellegzetes alakjai: pár suhanc teifereg arra. „Bemondásokkal” vidítják a közönséget. Az egyik odaszól:

— Adja oda öreganyám azt a ruhát! Magát már ugyanis csak a halál veszi el!

Felharsan a plánetás asszony hangja is:
— Ide, ide, csak ide! Szerencsét, jövődöt, titkolt vágyait tudhatja meg, meg azt, hogy hány évig él!

Vázák, tálak, apró és nagyobb csecsebecsék sorakoznak odébb a földön. Gyöngyös legyezők, tollvirágok, fényképrámák. Strucotoll! Még egy töredezett, poros Buddha-szobor is akad közöttük. Síma homlokán fenség, finoman ivelt ajkán ósi, csodás mosoly: Ázsia mosolyog ezzel az irgalmatlanul fölényes, nem emberi, sokezeres mosollyal.

Leteszem a szobrot és elindulok vissza a város felé. Emberek jönnek-mennek körülöttem. Elad, vess, nevet, sir, él, tüktet a város.

F. JAGAMAS ILONA

Junius 8-án kezdődik a nyugdíjak kifizetése. A kolozsvári pénzügyigazgatóság az alábbi közleményt juttatta szerkesztőségünkbe: A havi nyugdíjasok május hóra esedékes előlegei a következő sorrendben kerülnek kifizetésre a pénzügyigazgatóság épületében. Junius 8-án A., B., C. 9-én D., E., F., G. 11-én H., I., J., K., L. 12-én M., N., O., P. 13-án R., S., T. 14-én U., V., W., Z. 15-én az elmaradtak. A nyugdíjasok a kifizeteskör vígyék magukkal a következő okmányokat: Nyugdíjmegállapító végzés másolatát, állampolgársági bizonyítvány másolatát, a nyugdíjnyvecskét és az 1944 szeptember-december hónapban kifizetett csekkek egyikét.

(*) **Vállalatvezetői kirendelés visszavonása.** Az I-foku Iparhatóság 104.284—1945 számú véghatározata alapján a mai napon visszavonja Simon Dezső S. amos-utca 12. alatti lakos 102.583.1945 sz. alatt megjelent vállalatvezetői kirendelését. Vállalatunk vezetője Princz Endre dr. ügyvezető igazgató. „ETERNA” Izzólámpagyár R.-T. 8430

H I R E K

VILÁGOSSÁG

Politikai naplaj. Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Szerkeszti: BALOGH EDGAR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár Brassai-utca 7. Távfeszélő 258. Előfizetési díj egy hónapra 1000 lej. Apróhirdetések szavanként 30 lej, legkisebb hirdetés 300 lej. Álláskeresőknak szavanként 20 lej, legkisebb hirdetés 200 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetésknél 30 lej pótdíj fizetendő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 80 lej. Szövegírdetés (hírek között) szavanként 80 lej. Nyilttér szavanként 100 lej. Kéziratok megőrzésére vagy visszaküldésére nem vállalkozunk.

Az anyakönyvi hivatal közli az illetékesekkel, hogy a házasulandók részére kiállított tisztiorvosi bizonyítvány 15 napig érvényes. Azok akiknek tisztiorvosi bizonyítványa már be van adva az anyakönyvi hivatalhoz, az a 15 napi érvényesség a házasság megkötése előtt lejár. kötelesek új bizonyítványt lemutatni. A tisztiorvosi bizonyítványhoz a házasulandók kötelesek a vérvizsgálat eredményéről szóló orvosi jelentést is csatolni.

A kolozsmonostori Jézus Szíve kórmenelet az idén is megtartják vasárnap, június 10-én délután 5 órakor. Dr. Baráth Béla kanonokplebános szentbeszédet mond a monostori templomban és ő is vezeti a kórmenelet. Kolozsvár összes katolikus híveit ez uon hívják meg a szép egyházi ünnepegre.

Tisztogató bizottságok közleményei. Az Állami Alkalmazottak Szakszervezetének keretén belül működő tisztogató bizottság folyó hó 11-én délelőtt az alább közölt személyek multbeli politikai magatartását vizsgálja meg: dr. Sinko Ferenc ip. kamarai fogalmazó, dr. Biró Zoltán árvaszéki úlnok. Kovács Sándor kereskede mi és iparkamarai tisztviselő. Felkerjük mindazokat, akik a fentiek ellen terhe ő adatokkal rendelkeznek, hogy azt írában, pontos nevaláírás és lakcím megjelölésével a szakszervezethez (Szabadság-tér 2. l. em.) a megjelölt időpontig eljuttatni sziveskedjenek.

(*) **Halálozási hír.** Jenei Sándó né szüete t Japura Anna június 6-án elhunyt. Temetése június 8-án, pénteken délután 4 órakor lesz a kórházi kápolnából.

Számoljuk fel viszonyunkat a németiséggel

Ortutay Gyula magyar nemzetgyűlési képviselő a magyar rádió vezetője igen érdekes előadást tartott a napokban a magyar-német viszonyról.

Bevezetőjében hangsúlyozta, hogy nem Goethe és Kant, Mozart és Marx Németországának a magyarsággal való viszonyáról van szó, hanem azokról a hatalmi, politikai és gazdasági erőkről, amelyek a magyarságot mindig gyarmati kiszolgáltatottságba süllyesztették a német hatalmi erővel szemben. Rámutatott arra, hogy a német (osztrák) politika buktatta el a magyarság minden szabadságharcát, a németiség teremtetten meg a fesszültséget a magyarság és a környező dunai államok között. A német gyarmatosítási terület egyik legkihaználtabb földje éppen Magyarország volt, s a német militarizmus, bürokrácia, a német (porosz) közoktatásügy ferdítette el az egész magyar közgondolkodásunkat.

Nincs más tennivalónk, mint a németiséggel felszámolni viszonyunkat, megoldani a volksbundiste települések Németországba való áttelepítését s hogy a németiség nagy szellemi értékeit a maguk helyén a magyarság magába szívhasssa, ahhoz döntően szükséges, hogy a magyar szellem végre módszeresen megismerkedjék az oly sokáig elzárt Szovjetunió kulturájával, a nagy nyugati népek s a környező államok kulturájával.

Rendőrségi hírek. Az egyre jobban elharapódzó zsebtolvajlások megfékezésére a rendőrség bünyügi osztálya állandó razziákat tart a piac-és vásártereken. A tegnapi nap folyamán Molldován István, Lakatos Józsefné, Makula Béláné, Lakatos Jánosné, Markovics Anna és Rézműves Leonora veszedelmes zsebtolvajokat sikerült letartóztatni. — Ugyancsak letartóztatta a rendőrség Lilián Lajost is aki a szovjet parancsnokságnál teljesített szolgálatot. A parancsnokság Lilián Lajost katonai holmik ellopása miatt ad a át a rendőrség közgeinek. — Gorgan László éjszakai gárdaszolgálati alkalmával behatolt Csók Mária Városto-utcai lakos lakására és rendőrségi közegnek adva ki magát, erőszakoskodott és többféle ruhaholmit követelt. Csók Mária nem volt hajlandó kiszolgáltatni a kért holmikat, mire Gorgan László eltávozott. Másnap azonban apja segítségével kereste fel újból a szerencsétlen asszonyt, újlag felszólítván a kért ruhafélék kiszolgáltatására. Amikor Csók Mária nem volt hajlandó ezt megtenni, alaposan elverték. Gorgan Lászlót a rendőrség letartóztatta. Úgyé-

ben a vizsgálat folyik. — Gedelean Péter és Wachsmann Ernő névre szóló iratokat, fényképeket és készpénzt tartalmazó pénztárcákat találtak. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrségen.

Felemelik a kéményseprői díjakat. A kolozsvári városi tanács külső végelesen elhatározta a kéményseprés városi kezelésbe való vételét. Tekintettel arra, hogy a házi-kezelés július elsejével veszi kezdetét, a második negyedévet még a kéményseprőmesterek hajtják be. A városi tanács hozzájárult a második negyedévi kéményseprői díjak 100 százalékkal való felemeléséhez, valamint ahhoz is, hogy a második negyedévi díjaknak a behajtását, tekintettel a munkások fizetésének kiegyenlítésére, felerészben már most, a negyedév lejártá előtt számlázhajják.

A kolozsvári izraelita neológ hitközség értesíti tagjait, hogy minden pénteken este fél 8 és szombaton délelőtt 10 órakor intenzív szertartást tart a Horea-ut 23 alatti kistéplomban.

Előadások,

LÁSZLÓ GYULA, a kolozsvári Magyar Egyetem régészeti tanszékének professzora, aki 1941—42-ben hosszabb ideig tanulmányozta a szovjet-muzeumokat, s aki tapasztalatairól a Világosságban nemrégiben izellőt adott, most az ARLUS rendezésében megtartott előadásban is elmondta a szovjet muzeumokban végzett kutatásainak lényeges eredményeit. A rá oly jellemző szuggesztív erővel érzékeltette azt a lelki haladványt, mely az anyaggal való ismerkedés közben, a kezdeti tapogatódzásoktól az új rendszer elveit észrevevő tudós lelkesedéséig benne végbe ment. Sikerült a szovjet muzeumrendező módszerében három sarkalatos alapelvet észlelni, melyek ezt a rendszert az európaítól — előnyükre — megkülönbözteti: 1. A leleteket, a tárgyakat úgy mutatják be, hogy egyszersmind készülésük menetét is feltárhassák, vagyis a halott tárgyat képesek emberi munkára átváltani. A bemutatásnak e módjával lehetővé válik a műveltség elmúlt fokainak helyes értékelése s az azóta megtett ut felmérése. 2. De szemléltetni tudják a szerszám működését és szerepét is. Használatának módja és a vele elért munkateljesítmény értékelése jobban bevilágít az egykori műveltség igazi szerkezetébe, mint a sorozatszám szeríny egymás mellé rakogatott különböző szerszámok élettelen tömege. 3. végül: a történelmi materializmus szellemének megfelelően sikerült a rendezőknek a munkaeszközök tarsadalomformáló és osztályokat alkotó szerepét is jellemezniük. László Gyula előadását az ARLUS közönsége hálásan köszönte meg.

A JÓZSA BÉLA-ATHENAEUM népszerűsítő tudományos előadásorozatában június 9-én, szombaton délután 6 órakor dr. Ludány György egyetemi tanár tart előadást „Az éleltan feladatai” címmel a Mátyás király Diákház zenetermében. A belépés díjtalan.

A TANÜGYI SZAKSZERVEZET ELŐADÁSAI. Pénteken, június 8-án, délután 6 órai kezdettel az unitárius kollégium disztermében a tanügyi szakszervezet pedagógiai szemináriumi előadásorozatának keretében Sz. Dobó Julia tart előadást a magyar népi zenéről a pedagógia tükrében. A tanítók és tanárok megjelenését kéri a rendezőség. Érdeklődőket szivesen látnak.

A Városi Színház műsora

Junius 8-án, pénteken 6 órakor: Csárdás-királynő.

Junius 9-én, szombaton 3 órakor: Sárga csikó. Ifjusági előadás.

Junius 9-én, szombaton este 6 órakor: Sárgapitykés közlegény.

(*) **Házassági hír.** Szeretettel meghívjuk e hó 10-én Désen a zsidó népközösségi iroda helyiségében, Str. Crişan 1 (Weér-utca) tartandó esküvőnkre, Markusz Dezső és Abrahám Mancsi. 8404

NYILTÉR

E rovatban közöltekkért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kisferkő János Kolozsvár Széchenyi-téri 42 számú textilsátorhoz Asztalos Antalné vállalatvezetői kirendelése megszűnt. Akinek nevezett vállalatvezető működési idejéről való bármilyen követelése van a fentlétől, 3 napon belül jelentkezzen. Későbbi jelentkezők követelését nem veszem figyelembe. 8419 Kisferkő János

A NÉPVÉDELMI EGYESÜLET

vasárnap a setatéren

népünnepélyt rendez,

melyet tréfás versenyek, szavalatok, bábszínház, politikai kabaré és reggelig tartó tánc tesznek tartalmassá és hangulatossá. A népünnepély jövedelme a fasiszta háboru áldozatainak felsegélyezését szolgálja. Mindenki legyen ott!

Meghívást kapott Moszkvába az ARLUS elnöke

BUKAREST, június 7. C. Parhon professzort, az ARLUS elnökét meghívták Moszkvába, ahová a hét végén utazik el a bukaresti kongresszuson résztvevő szovjet akadémikusok társaságában.

Az adók befizetésének határideje

KOLOZSVÁR, június 7. A kolozsvári pénzügyigazgatóság 652-1945 szám alatt a következő hirdményt adta ki:

A pénzügyigazgatóság az adózók tudomására hozza, hogy az alább megjelölt határidőben a következő adókat kell befizetni:

1. Az 1945 április és május hónapra esedékes fizetések utáni adókat büntetés nélkül 1945 június 30-ig kell befizetni.

2. A vevőktől bélyegjegyek hiányában visszatartott, de még be nem fizetett forgalmi adókat és rendkívüli nemzetvédelmi adókat készpénzben, jegyzék alapján 1945 június 15-ig kell befizetni.

A rendkívüli forgalmi adó fizetésére kötelezett adózók, tekintettel arra, hogy a kerületi adóhivataloknál a megfelelő rendkívüli adóbélyegmennyiség rendelkezésre áll, kötelesek magukat a megfelelő bélyegmennyiséggel ellátni és az eladási jegyeket és számlákat a kivételes adó bélyegjegyekben leróni.

3. Az adózók által készpénzben bevételzett, de még az állampénztárba be nem fizetett számlabélyegilletéket június 15-ig kell befizetni.

4. A lakbérleti szerződések látta-mozása és az esedékes 4 százalékos adó fizetése büntetés nélkül június 15-ig eszközölhető.

A pénzügyigazgatóság felhívja az adózók figyelmét arra, hogy a fenti határidő elmulasztása esetén a törvényben előírt büntetést fogja alkalmazni.

Kérdőívek kitöltésével kapcsolják össze a munkásság falumunkáját

KOLOZSVÁR, június 7. A kolozsvári munkásság a kora tavasz óta fáradságosan folytatja a falusi lakosság megsegítését célzó falumunkáját. Erről a munkáról már többször beszámoltunk. A munkásság megértette az új idők szavát és szabad pihenési idejét feláldozva, új mezőgazdasági szerszámok ajándékozásával és a régiók kijáratásával fáradozott azon, hogy földműveseink minél eredményesebben végezhesék el mezőgazdasági munkálataikat.

Nemrég jelentette a földművelésügyi minisztérium, hogy az országban a tavaszi mezőgazdasági munkálato at majdnem teljes egészében el tudták végezni. Örömdetes hír volt. Rá kell mutatni azonban arra, hogy ehhez az eredményes munkateljesítményhez komolyan hozzájárult az ország ipari munkássága is.

A kolozsvári dolgozók falumunkája, központi szervezési szempontból, új szakaszhoz érkezett. A Szakszervezeti Tanács részéről a falumunkát irányító Földes István, az élmezőny szakszervezet titkára a falumunkát végző csoportok vezetői részére kérdőívet rendszeresített. A kérdőívek az a gyakorlati jelentősége, hogy a csoportvezetők, a kérdőív kitöltésével röviden egy általános képet festenek a falu helyzetéről. Az első ilyen kérdőívet Szelicsé, román nemzetiségű községről nyújtották be.

Szelicsén vasárnap kint volt 12 ruházati és textilipari szövetkezői munkás, 4 cipész-munkás, 2 fogorvos és 2 belgyógyász. A szövetkezeti munkások ajándékoztak a falunak 11 új nadrágot, ezen kívül a csoport vitt 8 lapátot, 3 kapát, 4 ásót, 5 csákányt, 1 gereblyét, 70 csomag dohányt és 200 szivarkát. A fogorvosok 24 foghuzást végeztek, a belgyógyászok megvizsgáltak 10 beteget. A cipészek megjavítottak 15 pár bakancsot és megtaláltak 2 pár cipőt,

Az ujjászülető Lengyelország

A lengyel nép útja az összeomlástól a földalati néphadsereg harcain át a földreformig és a demokratikus államrendig

Külpolitikai rovatvezetőnk írja:

Lengyelország volt az első, amelyet a háború kitörésekor eltiport a hitlerista önkény. A németek ebben az országban mutatták be először gyilkoló és romboló művészetük teljességét.

Az új lengyel állam váza tulajdonképpen már a német megszállás alatt kialakult. A lengyel nemzeti ellenállási mozgalom, élén Berutal és Oszubka Moravszkival, megtalálta az érintkezést a lengyel munkásság, földművelés és értelmiség legjavával. Ezeknek a segítségével vált lehetővé, hogy nyomban a felszabadulás után megkezdhesék a lengyel ujjáépítést. S bár a külföldre menekült lengyel reakciós klikk, melynek szövívője a londoni lengyel kormány, mindent elkövet, hogy zavart keltsen, a dolgozó erők összefogásán és egyöntetű magartásán megbukik minden kísérlete.

A lengyel földalati ellenállási mozgalomról

tudni kell, hogy ez a német megszállás ideje alatt hatalmas katonai jellegű szervezetet alkotott, az Armada

L'Udowá-t, a néphadsereget. E hatalmas demokratikus katonai szervezet mellett a lengyel összeomlás Londonban menekült képviselőinek vezetése alatt alakult egy másik katonai szervezet, az Armada Krajóvá, az országos hadsereg. Ennek a főparancsnoka volt Komorowsky, aki a Bor tábornok álnévet vette fel. Az Armada L'udowa mögött a munkásság pártjai és a parasztság nagyrésze állott. Ez a néphadsereg megkísérelte, hogy közös németellenes arcvonalat teremtsen az országos hadsereggel. Sikertelenül. Az Armada Krajowa reakciós vezetői visszautasítottak minden közeledést és „külföldi parancsra várva” teljes télenességre kárhoztatták szervezetük tagjait. A magáramaradt néphadsereg csapatai ezalatt erőteljes és sikeres partizánharcokat folytattak a német megszállók ellen.

A Vörös Hadsereg előnyomulása Varsó külvárosáig leleplezte az Armada Krajowa igazi céljait. Bor-Komorowsky tábornok vezetése alatt felkelés tört ki a lengyel fővárosban. De Komorowskyék nemcsak a német el-

nyomás ellen fordultak, hanem az oroszok ellen is. Ezzel a felkelést már eleve el is veszítették. A szétlőtt főváros romjain, a legyilkoltak tízezreinek hulláin át lépkedett Bor-Komorowsky a német fogságba, magukra hagyva a félrevezetett felkelők és polgári lakosság kétségbeesett tömegeit.

A Bor-felkeiés

keserves lecke volt, de felnyitotta mindazoknak a szemét, akik eddig a nemzeti érdekek védelmét a reakció táborában keresték. A lengyel nép tulnyomó többsége a demokratikus erőkhöz csatlakozott. Az ideiglenes lengyel kormány elsősorban a Kommunista Pártból és a baloldali szocialistákból alakult Munkás Pártra, valamint a Parasztpártra és a Szocialista Pártra, tehát a lengyel nép többségére támaszkodik. A külföldi emigránsokkal rokonszenvezők száma igen nagy mértékben csökken. A varsói kormány ennek ellenére sem zárkózott el az elől, hogy sorait más demokratikus irányzatok képviselőivel egészítse ki. Elképzelhetetlen azonban, hogy a kormányba beveggyék azokat a politikai kalandorokat, akiknek népellenes és szovjetellenes politikája egyszer már rombadöntötte Lengyelországot.

Egy ilyen kalandortársaságot voltak kénytelenek letartóztatni legutóbb a szovjet hatóságok. A csoport élén Okuliczki ismert lengyel tábornok állt. Ez a társaság a Vörös Hadsereg hadtápterületén bomlasztó tevékenységet fejtett ki. Ennek a tevékenységnek a Vörös Hadsereg több mint száz tisztje és katonája esett áldozatul.

Természetesen Bor-Komorowsky és az őt mozgó lengyel reakciós klikk még mindig nem nyugodott bele a teljes bukásba. A Pravda diplomáciai szerkesztője néhány nappal ezelőtt mutatott rá arra a ferszerű aknamunkára, amivel a lengyel kalandorok meg akarják akadályozni az ország demokratikus ujjáépítését. A hírhedt Bor-Komorowsky átvette Anders tábornok helyét a londoni lengyel kormány által szervezett hadsereg főparancsnokságában.

— A német hadifogságban lévő lengyel katonákat — írja a Pravda szerkesztője —, valamint a németországi lengyel rabszolgamunkásokat nem engedik haza, hanem igyekeznek beszervezni Bor tábornok hadseregébe. Bor-Komorowsky vezérkariától vezető szalak belevesznek az illegális lengyel fasiszta mozgalomba, melynek aknamunkája egyre fokozódik. Ezeknek a kalandoroknak az a terve — írja a Pravda —, hogy míg egyrészt növelik fegyveres erejüket, másrészt minden eszközzel szabotálják a lengyel nép alkotó munkáját. A lengyel nép azonban — állapítja meg a Kommunista Párt hivatalos lapja — lehetlenné fogja tenni Bor-Komorowsky ügynökeinek büntetéseit. A reakciók semmiféle igyekezete sem fogja tudni meggátolni a lengyel népet abban, hogy tovább haladjon a fejlődés útján.

Mialatt a reakció hiábavaló kísérleteket tesz, hogy megbontsa a lengyel nép egységét, az összes dolgozó erőket összefogó kormány hatalmas építőmunkát folytat. A Szovjetunió hűtő támogatásával ujjáépül a lengyel ipar, ujjáépülnek a lengyel városok. S a földművelés, mely eddig zsélelt sorban állt, most földhöz jutott. A lengyel ujjáépítés legnagyobb eredménye eddig kétségtelenül

a földreform magvalósítása

volt. A lengyel mezőgazdaságot eddig a szélsőségek jellemezték. Az arisztokraták hatalmas, végtelen kiterjedésű birtokai mellett paraszti törpebirtokok húzódtak meg. A hitlerista hódító háború előtti Lengyelországban 12.000 földbirtokos tulajdonában 13 millió 600 ezer hektár, azaz a megművelhető területek 44,8 százaléka volt, míg a 2,1 millió kispasztnak mindössze 4,1 millió hektárja, azaz a megművelhető

A kormány erőfeszítései a gazdasági egyensúly helyreállítására

KOLOZSVÁR, június 7. A gazdasági élet minden terén észlelhető drágaságnak legfőbb oka az áruhiány. Eppen ezért a kormány arra törekszik, hogy az áruhiányt lehetőleg megszüntesse. Az ipari munkásságnak a termelés emelésére irányuló törekvése is ezt a célt szolgálja. Ugyancsak a gazdasági egyensúly helyreállítását célozza a tavaszi mezőgazdasági kampány is. A Groza-kormány tavaszi gazdasági törvényei, a fizetések rendezése, az üzemi gazdasági ellátó szerek felállítása, a piaci árendezés, az elrejtett árúk forgalomba hozatala, a gazdasági szabotázs, valamint a tiltott áruzsora letörése, mind a hosszú háború alatt szétzilált gazdasági rend mielőbbi helyreállítását szolgálják.

A tiltott áruzsora és a gazdasági szabotázs

elfojtásáról szóló törvény rendelkezéseit az iparosokra, nagy- és kiskereskedőkre, vándorkereskedőkre, egyes kereskedelmi ügyleteket kötő személyekre, mesterekre, termelőkre, fogyasztókra, minden más fizikai, köz- vagy magánjogi személyekre alkalmazják, és végül azokra a személyekre is, akik, anélkül, hogy kereskedők lennének, olyan tevékenységet fejtenek ki, amelynek tárgya termékek vagy árucikkek kidolgozása, átalakítása, szolgáltatója, vagy javak és szolgálatok bérlete.

A kormány e törvényen keresztül is minden igyekezete arra irányul, hogy az árúknak zálogba tételevel ne lehessen fontos piaci cikkeket hosszabb időre kivonni a forgalomból. Az adós, hitelező vagy harmadik személy raktárában lévő árura, továbbá behozatali árúkra vonatkozó zálogjogi szerződéseket másolathoz és egy típusnyilatkozattal együtt közölni kell az ipar- és kereskedelemügyi minisztériummal és az árkormánybiztossággal. A román nemzeti bank javára kötött zálogszerszedséket nem kell közölni. Az elraktározási hely megváltoztatását 10 nap alatt kell közölni. Minden egyéb, a zálog tárgyában létrejött változást havonta be kell jelenteni. Ugyancsak a bíróságok és a bírósági végrehajtó hivatal is köteles a termékek, vagy árucikkek vételére vonatkozó szerződések végrehajtására, felülvizsgálására benyújtott keresetekről, illetve lefoglalásokról és az árkormánybiztosságot értesíteni.

A fent leírt elraktározott árúkat az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium — a záloggal biztosított követelés kifizetése után — átveszi és szövetkezetek, gazdasági ellátó szerek vagy laktanyal étközök útján, a törvényes áron értékesített. Az ellenértékből aztán az áru tulajdonosa is megkapja az őt megillető részt.

Az árucikkek árát

egyedül csak az árkormánybiztosság, illet-

ve törvényes rendelkezés vagy az árkormánybiztosság felkérése alapján más hatóságok állapíthatják meg. Azokat az árucikkeket és szolgáltatásokat, amelyeknek az árát a főispánok, polgármesterek vagy falusi bírák is megállapíthatják az árkormánybiztosság végzéssel szabja meg. Az ármegeállító rendeleteket a kereskedelmi és iparkamara helyiségeiben, a piacon és más nagyforgalmu helyeken kell kifüggeszteni. Az árkormánybiztosság típusárucikkeit állapíthat meg és elrendelheti bárki birtokában lévő árúknak és termékeknek zárolását vagy lefoglalását. Arucikkeknek elraktározására raktárakat és ingatlanokat, szállítására pedig szállító-eszközöket foglalhat le. A lefoglalási ellenértéket a rekvirálási törvény alapján fizetik ki.

A törvény végrehajtó szervei — a főispánokon, polgármestereken és községi bírákon kívül — a megyei gazdasági ellátási szerv, mint a közellátási államtitkárság és a megyei ellenőrző szerv, mint az árkormánybiztosság hivatalos szerve. E szervek feladatai végrehajtani a jelen törvény alapján hozott intézkedéseket, ellenőrizni e törvény alkalmazását és utasításokat adni a helyi legmagasabb árúknak a megállapítására vonatkozólag és termelési és fogyasztási statisztikai adatokat gyűjteni. E szervek vezetői az igazgatók, igazgatók-ká bárki kinevezhető, akinek főiskolai végzettsége van.

A termelés folytonosságának és a emelésének biztosításár

a törvény rendelkezése szerint az ipar- és kereskedelemügyi, továbbá a bányá- és petróleumipari minisztériumok, valamint a közellátásiügyi és haditermelésügyi államtitkárságok, ugyancsak az árkormánybiztosság is jogosult bármilyen vállalatot felkérni, hogy évi munkatervét mutassa be. A vállalatok számára működési, azaz termelési tervet készíthetnek. Kereskedőktől, iparosoktól, mesterektől és termelőktől termelési adatokat, tájékoztatókat és árumintákat kérhetnek.

Nagyjelentőségű a törvénynek az a rendelkezése, hogy a vállalatok csak az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium engedélyével csökkenthetik, vagy szüntethetik meg a termelést. Ha pedig az ipar és kereskedelemügyi minisztérium kéri, a magánvállalatok nem tagadhatják meg a termelés emelését. A piaci áruzsoraként még hatékonyabb biztosítása céljából a törvény megengedi, hogy az előbb felsorolt minisztériumok és államtitkárságok kötelezhetik a magánvállalatokat és termelőket, hogy árucikkek beszerzésére szerződéseket kössenek, a szokásos előleget biztosítsák. A hatóságok részéről pedig a szükséges pénz rendelkezésre bocsátásával külföldi és helyi áruvásárlásra kötelezhetők.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

BELYEGGYÜJTEMENYEKET, tömegbélyeget bárkinél előnyösebben vásárolók. Dávid Ferenc-utca tizenkettő. 5645

TEJTERMÉKEK előállításához felszerelést veszek. Ajánlatokat Postakert-utca 3 alá kérek. Üzlethelyiség. 8312

UJ, kétszemélyes szalon eladó. Kapás-utca 7, sarokház. 8357

HALÁSZFELSZERÉLÉST, botot, horgokat stb. keresek megvételre. Fülöp szabóság, Teleki Pál-utca 2, Óvár. 8350

ELADÓ 3 darab matrác, fésült juhgyapjú, 2 darab libatoll párna. Fejedelemtalca 20. Hármast csöngetni. 8352

VESZÉK perzsa-, szmirna- és argaman szőnyegeket, nagyobb gobelin képeket, szalon- és asztalterítőket, kristályokat, értékes porcellán disztárgyakat, lepdőket és ezüst evőeszközöket. Kapható nálam párnába való fosztott libatoll. Rottenberg, Timár-utca 10. 8327

ELADÓ egy csónakos Singer női varrógép. Csersmalom-utca 8. 8360

ELADÓ egy alig használt modern, jó kivitelű konyhabutor. Malom-utca 10, hátul az emeleten. Megtekinthető délután 6 óratól. 8386

VESZÉK ócska ruhát, fehérneműt, cipőt. Szabadság-tér 12, Rác. 8310

BICIKLIVÁZA jókarban eladó. Dézsmatalca 15. 8399

ELADÓ egy fekete férfiruha. Dózsa György-utca 16, I. emelet, 8. ajtó. 8401

ÜVEGEK literes, dunsztos, uborkás és halas eladók. Drzsma-utca 15. 8399

ELADÓ egy topolyaháló. Csákány-utca 83. Megtekinthető a délutáni órákban. 8238

ELADÓ egy Singer szuszter balkaru varrógép és egy Leika 6x9 film-fényképnagyító. Szabó, Dózsa György-utca 4, I. emelet, 27. ajtó. 8403

TAMÁS ANDRÁS-UTCA 28 alatt használt deska eladó. Gr. 8412

ELADÓ 1 darab duplales vendéglői főzőkályha. Dózsa György-utca 22. 8412

GYALUPAD eladó. Brassai-utca 6. Házfelügyelőnél. 8414

ELADÓ diófurniós új hálószoba, gyerekszobák, használt ruhásszekrény, szék. Kossuth Lajos-utca 32, asztalosnál. 8415

GYERMEK mely- és sportkocsi eladók. Horea-utca 64. 8418

SÜRGŐSEN eladó egy női kerekpár. Pata-utca 41. 8420

ELADÓ jókarban lévő férfibicikli dimálom. Széchenyi-tér 6, 8-12-ig. 8422

ELADÓ fodrászberendezés, cimátábla, ingaóra. Hőgyes-utca 29. 8419

KÉTÁRU LÉTRÁKAT minden nagyságban, fa- és pléhfordókat bármilyen állapotban veszek. Mócok utja 64. Garázsiroda. 8418

BORBÉLYÜZLETBERENDEZÉS négy-méres tükörfallal, mosdókkal, üzemképes állapotban eladó. Kövespad-utca 59. 8437

BOMBARONGÁLT vagy használt butort veszek, régitt újjalakított vagy cserélek. Ugyanott egy tölgyfa hal-lépcső eladó. Mócok-utja 6. 8431

ELADÓ zeneszekrény. Kőrösi Csoma Sándor-utca 4. 8417

JOKARBAN LÉVŐ konyhabutor eladó. Dónát-ut 39. 8413

Alkalmazást kaphat

KERESEK egy megbízható középkorú nőt, aki egy személy után minden házimunkát elvégez és betegápoláshoz is ért. Koszt és jó fizetés. Mátyás szanatórium, földszint, 6. ajtó. 8109

TISZTVISELŐNŐ, szerény igényű, szorgalmas, jó számoló, román-magyar nyelvtudással vállalatához főlvetetik „Állandó alkalmazás” jellegére. 8428

MINDENES házevezetőt keres Kozma Ilona kereskedő, Erzsébet-ut 34. 8426

Alkalmazást keres

ALLÁST keres 1-4 éves gyermek mellé egy 20 éves urileány, magyar családba, vagy legalább is, ahol a gyermek magyar nevelésben és tanításban részesül. Kert-utca 5, I. kerület. 8388

Ingatlan-lakás

ELCSERÉLNÉM 1 szobás, összkomfortos, modern, szép villalaksomat 2 szobás, összkomfortossal. Ajánlatokat „Lakás megegyezés” jellegre kérek. 8330

ELADÓ HAZ piac mellett üzlethelyiséggel, beköltözhető ultramodern lakással. Központban családi ház. Opera mellett ház beköltözhető lakással, nagy telekkel. Üzletvezetőség mellett csádi ház. „Express” iroda, Dózsa György-utca 6. 8363

ELADÓ a Timár-u. 10 szám alatti ház, Szappan-utca 7 szám felőli fronttal. Értekezni Bethlen-utca 8 szám alatt. Dr. Rebreanu. 8406

ERESÜNK lehetőleg a vasutvonal mentén több egyszobás konyhas lakásokból álló bombasérült házakat bérbé. Kijavításukat vállaljuk. Ajánlatokat „Iparvállalat” címen a kiadóhivatal továbbítja. F.

ELADÓ a Dónát-uton 2 holdas szép gyümölcsös, 2 szoba-konyha istállóval. Külön 2 holdas gyümölcsös a Kányafői-uton. Értekezni Györgyalvi-ut 61. 8416

HÁZHELYET, kertel, gyümölcsöst, esetleg 1-3 szobás ház is lehet. Majális-utca, Attila-ut környékén megvételre keresek. Ajánlatokat közvetlen az eladótól kérek „Közvetlen” jellegre a kiadó-á. 8411

Különbélek

SZALLITTASSON a Széchenyi-tér 20 alatti vállalattal. Vidékről-vidékre is olcsón. 9040

„TEMPO” bórdiszműáru üzlet Deák Ferenc-utca 32 rendeléseket és javításokat is vállal. 9044

A JUSZTIN MOODY mérnökvállalat vállal mindenmű szakmába vágó munkákat és szereléseket olcsón és pontosan. Érdeklődni lehet 653 telefonszám alatt. Cim: Szabadság-tér 6. A „Liana” drogériában. 9046

ORÁSMŰHELYEMET Szabadság-tér 24. sz. alatt lévő Urbansky és Kérdő cég ékszerüzletébe helyeztem át. Mindennemű órajavítást szakyszerűen vállalok. Fülöp József órásmester. 8263

BUDAPESTRE utazok. jogi ügyek, jogügyletek elintézését vállalom, semmiféle levél vagy üzenet közvetítését nem vállalom. Szentegyház-utca 1, ügyvédi iroda. 8322

FÜSZERÜZLET forgalmas helyen elköltözés miatt áruval együtt átadó. Cim a kiadóban. 8371

FÜSZER-, élelmiszerüzlet forgalmas helyen lakással együtt átadó. Cim a kiadóban. 8290

DOBRI Jánosné és Ágnes névre szóló bejelentő lapokat megtalálót kérem adja le Farkas-utca 29 szám alatt 8405

BUDAPESTRE utazom, megbízásokat vállalok. Cim: Széchenyi-tér 3-4 udvari fűszerüzletben. 8407

INTELLIGENS 30-35 éves hajadon vagy független övegy barátságát keresem. Leveleket kérek „Üzlettárs” jellegre. 8408

FELKÉREM az illetőt, aki Mezei Károly vendéglőnek hirt hozott férjem, Szilágyi Sándorról, sziveskedjék Szilágyi Sándornál Malom-utca 14 alatt jelentkezni. 8400

ELVESZETT Mayer Jánosné Mikes-utca 11 alatti lakos lakásbejelentési szelvénye. Ezennel érvénytelennek nyilvánítom. 8425

ELVESZETT Valer Sarolta névre szóló bejelentőlap a Fecske-utca sarkán. Szives megtaláló adja le a nagyrandorságra. 8435

TÁRSAT KERESEK üzletengedéllyel. Arany János-utca 17. 8433

BÓRDISZMŰVES-MŰHELY mindennemű rendelést, átalakítást, javítást vállal. Óvár, Szentlélek-utca 10. 8410

BUDAPESTRE utazom. Megbízásokat vállalok szombat estig. Vár-utca 6. 8436

TISZTA GYAPJU, szép Homespun szövét, 70 széles, 12000 lej méterenként, kapható Cserei-utca 10.

SPORTÉLET

Ma lesz a középiskolások bajnoki döntőmérkőzése

KOLOZSVÁR, június 7. A Haladó Ifjúság sportosztálya csendes, de annál eredményesebb előkészületek után megrendezte a középiskolai labdarúgó csapatok bajnokságát, amelybe valamennyi intézet növendékei nagy lelkesedéssel kapcsolódtak be. Ezek a viadokok az ifjúság körében rendkívül népszerűeknek mutatkoztak és magyar és román részről egyaránt jelentős lépéssel járultak hozzá az új sportszellem kialakításához, az iskolák közötti jókapcsolatok kifejlesztéséhez.

Ma, pénteken délután 5 órai kezdettel lesz a döntő bajnoki mérkőzés a Barfüti liceum és a Református Gimnázium csapatai között. Mind a két együttes esélyes a bajnoki címre. A döntő viadal előtt az alsóbb osztályok, a „fikák” játszanak az „alsós” bajnokság 3 és 4. helyéért, az Állami Gimnázium az Unitárius Gimnáziummal. Az alsóok bajnokságát a Református Gimnázium csapata nyerte.

A mai rangadó után a Haladó Ifjúság ünnepélyesen átadja a kupát a győztes csapatnak.

Felhívás

a KMSE rendezőihez

Felhívjuk a KMSE rendezőit, hogy ma, június 8-án délután jelenjenek meg a KMSE helyiségeiben, Deák Ferec-utca 11 alatt a szombati és vasárnapi mérkőzések rendezése céljából. Amennyiben nem jelennek meg, nem vehetnek részt ezeknek a mérkőzéseknek rendezésében. A vezetőség.

Hozzá kell kezdeni a bombasérült házak kijavításához

KOLOZSVÁR, június 7. A polgármesteri hivatal az alábbi közleményt adta ki:

A városi tanács egyrészt a Kolozsváron komoly formában jelentkező lakáshiány leküzdése, másrészt munkaalkalom teremtése és rendszeti okok miatt is utasítást adott a mérnöki hivatalnak, hogy a kevésbé sérült lakások tulajdonosait szólítsa fel a bombakárokat által sérült épületeknek a kijavítására. Minthogy a kijavításhoz nyersanyagra van szükség, intézkedett a helybeli téglagyárnál a termelés megkezdése és fokozása tekintetében, valamint a téglagyárak téglá- és cserépkészletének kizárólagosan csak Kolozsvár város területén lévő sérült házak megjavítására való kiutalására.

A polgármesteri hivatal ezúton is felhívja az érdekelteket, hogy a javítási munkálatokat kezdjék meg, az ehhez szükséges téglá- és cserépanyag iránti igénylésüket látamoztassák a városi mérnöki hivatal utján. A téglá hivatalos ára darabonként 45 lej, a cserépé 90 lej. A kiutalt anyag csak az igénylésben megjelölt és a mérnöki hivatal által jóváhagyott javítási munkálatokra használható fel. Igényelt anyagot továbbadni, vagy azzal kereskedést üzni szigorúan tilos.

A téglagyárak ugyancsak utasítást kaptak, hogy termékeiket csak a városi mérnöki hivatal által kiállított utalvány alapján szolgáltatásák ki.

AUTÓBUSZOK INDULNAK:

Kolozsvár-Szamosujvár-Dés felé szombat és vasárnap kivételével reggel 5 órakor és délután 1 órakor.

Kolozsvár-Dés-Nagybánya-Máramarossziget felé pénteken reggel 5 órakor.

Kolozsvár-Válaszút-Bonchida felé délután 2 órakor.

Kolozsvár-Mócs-Sármás-Rücs-Marosvásárhely felé minden nap délután 3 órakor. — Kombinált személy- és teherkocsi.

Kolozsvár-Szamosujvár-Dés-Retteg-Bethlen-Beszterce felé minden nap délután 3 órakor.

Indulások a főposta háttamögötti autóbusszállomásról.

JEGYELŐVÉTEL